

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ
Hevesy György Kárpát-medencei Kémiaverseny, 7. évfolyam, 2022. május 28.

---

1. feladat

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
I	I	H	H	I	H	H	I	I	H	I	I	I	H

14 × 1 pont: **14 pont**

2. feladat

- a) kémiaailag tiszta anyagok – keverékek (elegyek) 2 pont
csere: higany – durranógáz 1 pont
gázok – folyadékok (szobahőmérsékleten és légköri nyomáson) 1 pont
- b) elemek – vegyületek 2 pont
csere: jód – ammónia 1 pont
gázok – szilárd anyagok 1 pont
- c) a 3. periódus eleme – a 2. periódus eleme 2 pont
csere: kén – lítium 1 pont
fémek – nemfémes elemek 1 pont
- 12 pont**

3. feladat

- a) Ag^+ , Fe^{2+} , Pb^{2+}
 $3 \times \frac{1}{2}$ (minden hibás $-\frac{1}{2}$, de az összpontszám 0-nál nem kevesebb) 1,5 pont
- b) Na^+ , Mg^{2+} , Al^{3+} , F^- , O^{2-}
 $5 \times \frac{1}{2}$ (minden hibás $-\frac{1}{2}$, de az összpontszám 0-nál nem kevesebb) 2,5 pont
- c) Li^+ 1 pont
- d) Al_2O_3 , Al_2S_3 Közülük egy: 1 pont
- e) MgF_2 , MgCl_2 , MgBr_2 , CaF_2 , CaCl_2 , CaBr_2 , PbF_2 , PbCl_2 , PbBr_2 ,
 FeF_2 , FeCl_2 , FeBr_2 Közülük egy: 1 pont
- f) LiBr , LiCl , LiF , NaCl , NaBr , NaF , KBr , KCl , KF , AgF , AgCl , AgBr ,
 MgO , MgS , CaO , CaS , PbO , PbS , FeO , FeS Közülük egy: 1 pont
- g) K_2S 1 pont
- h) AlF_3 1 pont
- i) CaS , KCl Közülük egy: 1 pont
- j) NaCl , MgS , KF , CaO Közülük egy: 1 pont
- k) Ag_2O 1 pont
- l) PbF_2 1 pont
- m) FeS 1 pont
- n) PbBr_2 1 pont
- o) 0,25 mol (1/4 mol) 1 pont
- p) 0,167 mol (1/6 mol) 1 pont
- q) 0,25 mol 1 pont
- r) 0,5 mol 1 pont
- 20 pont**

4. feladat

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
G	A	D	C	B	H	F	E

8 × 2 pont: **16 pont**

5. feladat

- a) Az ammóniagáz sűrűsége (1) kisebb a levegőénél (1). 2 pont
(„könnyebb a levegőnél” csak 1 pontot ér)
- b) Pl. 100 g oldatban van 34 g NH₃ és 66 g víz. 1 pont
66 g víz térfogata: $66 \text{ g} : 0,998 \text{ g/cm}^3 = 66,1 \text{ cm}^3$. 1 pont
34 g NH₃ éppen 2 mol, 1 pont
2 mol gáz 48 dm³, 1 pont
48 000 cm³ : 66,1 cm³ = **726-szor nagyobb** térfogatú ammóniát képes feloldani a desztillált víz. 1 pont
- c) 500 cm³ lombik 0,500 liter, így: 1/48 mol ammónia gáz van benne, 1 pont
1/48 mol · 17 g/mol = 0,354 g. 1 pont
A beszívott víz térfogata kb. $500 \text{ cm}^3 \cdot 0,95 = 475 \text{ cm}^3$, így az oldat 475 g. 1 pont
Az ammóniatartalom: $0,354 \text{ g} / 475 \text{ g} = 0,00075$, azaz **0,075 tömeg%-os**. 1 pont
11 pont

6. feladat

- a) A 20 °C-on telített oldat: $192 \text{ g} / 292 \text{ g} = 0,6575 \rightarrow 65,75$ tömegszázalékos. 1 pont
168 g ammónium-nitrátból: $168 \text{ g} : 0,6575 = 255,5 \text{ g}$ telített oldat készíthető. 1 pont
A telített oldat sűrűsége: $\rho_1 = 255,5 \text{ g} : 200 \text{ cm}^3 = \mathbf{1,28 \text{ g/cm}^3}$ (**1,278 g/cm³**) 1 pont
- b) A 200 cm³ telített oldatban: $255,5 \text{ g} - 168 \text{ g} = 87,5 \text{ g}$ desztillált víz van. 1 pont
A híg oldatban: $168 \text{ g} - 156 \text{ g} = 12 \text{ g}$ ammónium-nitrát van oldva. 1 pont
A híg oldat tömege: $12 \text{ g} + 87,5 \text{ g} = 99,5 \text{ g}$. 1 pont
A sótartalom: $12 \text{ g} : 99,5 \text{ g} = 0,121 \rightarrow \mathbf{12,1}$ tömegszázalék 1 pont
Az oldat sűrűsége: $\rho_2 = 99,5 \text{ g} : 95 \text{ cm}^3 = \mathbf{1,05 \text{ g/cm}^3}$ (**1,047 g/cm³**) 1 pont
- c) A 200 cm³ telített oldatban 87,5 g desztillált víz van, ennek tömege nem változik. 1 pont
0 °C-on 87,5 g víz: $118 \text{ g} \cdot 0,875 = 103,25 \text{ g}$ ammónium-nitrátot old. 1 pont
A kiváló kristályok tömege: $168 \text{ g} - 103,25 \text{ g} = \mathbf{64,75 \text{ g}}$ (**64,8 g**) 1 pont
11 pont

7. feladat

- a) 60 g SiO₂-ban ($M = 60,1 \text{ g/mol}$) van $\frac{32,0}{60,1} \cdot 60 \text{ g} = 31,95 \text{ g}$ (32 g) oxigén. 1 pont
30 g mészkő ($M = 100 \text{ g/mol}$) 0,30 mol, 2 pont
ebből 0,30 mol oxigén marad a CaO-ban: $0,30 \text{ mol} \cdot 16 \text{ g/mol} = 4,8 \text{ g}$ 2 pont
10 g szóda ($M = 106 \text{ g/mol}$): $\frac{10}{106} \text{ mol} = 0,0943 \text{ mol}$,
ebből 0,0943 mol oxigén marad a Na₂O-ban: $0,0943 \text{ mol} \cdot 16 \text{ g/mol} = 1,5 \text{ g}$ 2 pont
Összesen: $31,95 \text{ g} + 4,8 \text{ g} + 1,5 \text{ g} = \mathbf{38,25 \text{ g}}$ oxigén van az üvegben. 1 pont
Az olvadékból távozik: $0,30 \text{ mol} + 0,0943 \text{ mol} = 0,3943 \text{ mol}$ CO₂,
ennek tömege: $0,3943 \text{ mol} \cdot 44 \text{ g/mol} = \mathbf{17,35 \text{ g}}$ 2 pont
(Ha csak az egyik anyag bomlásával számol, akkor 1 pont adható erre a részlépésre.)
Az üveg tömege így: $(60 \text{ g} + 30 \text{ g} + 10 \text{ g}) - 17,35 \text{ g} = 82,65 \text{ g}$ 1 pont
Tömegszázalékos oxigéntartalom: $\frac{38,25}{82,65} \cdot 100\% = 0,463 \rightarrow \mathbf{46,3}$ tömegszázalék. 1 pont
(Az utolsó százalékszámításért csak akkor adható meg a pont, ha sem az oxigéntartalom, sem az üveg tömegének számítása során nem követett el elvi hibát a versenyző!)

- b) Az oxigén anyagmennyisége: $38,25 \text{ g} : 16 \text{ g/mol} = 2,39 \text{ mol}$ 1 pont
 A kalcium anyagmennyisége $0,30 \text{ mol}$. 1 pont
 A nátrium anyagmennyisége: $0,0943 \text{ mol} \cdot 2 = 0,1886 \text{ mol}$ 1 pont
 A szilícium anyagmennyisége: $\frac{60}{60,1} \text{ mol} = 0,998 \text{ mol}$ (1 mol) 1 pont
- Az atomok/ionok számának aránya megegyezik az anyagmennyiségek arányával,
 így elegendő azokat viszonyítani.
 A nátrium a legkevesebb, így ahhoz kell viszonyítani.:
- $$n(\text{Na}) : n(\text{Ca}) : n(\text{Si}) : n(\text{O}) = 1,00 : \frac{0,30}{0,1886} : \frac{0,998}{0,1886} : \frac{2,39}{0,1886} = 1,00 : 1,59 : 5,29 : 12,7$$
- 2 pont

16 pont